І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... — Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 (201) 434-0237, 434-0807; УНСоюзу: 435-8740; — Тел. з Ню Йорку: — (212) BArcly 7-4125; УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 224. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ГРУДНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 6, 1972 No. 224 VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Вівторок, 5 грудня 1972

ДЕПАРТАМЕНТ РІЛЬНИЦТВА У ВАШИНҐТОНІ повідомив про деяке зниження цін на харчі в останньому місяці — загально на 0,2 відсотка. Але знову подорожчала свинина й деякі інші м'ясива, а коли взяти ціни з жовтня 1971-го року, то ціни на харчування збільшились у жовтні 1972 року до 5,8 відсотка.

МІЖ ХУАНОМ ПЕРОНОМ І АРҐЕНТИНСЬКИМ УРЯДОМ зростають розбіжності. Пероністи хочуть, щоб кандидатура їхнього провідника Перона була на списку серед кандидатів на недалекі вже президентські вибори, але уряд опонує, покликаючись на те, що Хуан Перон був на еміґрації 17 років. Пероністи висувають різні вимоги до уряду, скеровані на покращення життя робітництва.

МІЖ ЗСА І СССР ПРИЙШЛО ДО ЗГОДИ щодо побудови нових амбасад у Вашинґтоні і в Москві. У Вашинґтоні великий дім амбасади буде збудований на північ від Джорджтавну, поблизу Вісконсин евню, а нове приміщення американської амбасади в Москві буде збудоване в центрі того міста, поблизу старої будівлі.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ СТЕЙТУ АЛЯСКА одноднушно схвалив кандидатуру стейтового сенатора Дон Янґа на конґресмена від Аляски у Вашинґтоні, на місце пропалого безвісти в катастрофі літака конґресмена з Аляски Ніка Беґіча. На Алясці відбудуться окремі вибори.

ПАПА ПАВЛО УІ ПРИСВЯТИВ свою останню недільну промову до прочан, зібраних на площі св. Петра у Римі, еміґрантам у всьому світі. Він ствердив, що втікачі з різних земель переживають велику особисту трагедію і поручав молитися за них.

СОВЄТСЬКО - ЄГИПЕТСЬКІ ВІДНОСИНИ ДАЛІ НАПРУЖЕНІ — твердить західня преса, інформуючи, що до Каїро вернулася єгипетська військова делеґація, яка їздила до Москви під проводом ґенерала летунства Госні Мобарака, не отримавши знову від кремлівських правителів обіцянки щодо доставлення Єгиптові офенсивної стратегічної зброї. Західня преса твердить, що на тлі єгипетсько - совєтських відносин постав в єгипетській верхівці та серед військовиків фермент, який приймає щораз нові форми.

ІЗРАЇЛЬ ГОТОВ переговорювати про сепаратне замирення, обіцюючи Йорданії, що вона матиме користі з такого замирення, осягнувши мир, зріст населення, збільшення своєї території та спеціяльний статус для мусульманських святих місць в Єрусалимі. Таку заяву склав ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан. Проте він, признавши що Ізраїль не прагне виключної відповідальности за святі місця в Єрусалимі, підкреслив, що Єрусалим мусить залишитися, як цілість, під суверенною зверхністю Ізраїлю, як його столиця.

ШВАЙЦАРІЯ ПЕРЕВЕЛА плебісцит у справі її відношення до Европейської Економічної Спільноти, при чому 1,345.000 висловилося за тіснішим пов'язанням Швайцарії з ЕЕСпільнотою, проти 510.000. Опозицію становили комуністи і праві екстремісти, які боялися втрати суверенности у користь членських держав ЕЕСпільноти. Вислід плебісциту становить перемогу коаліційного уряду, який вів інформаційні розмови з керівниками ЕЕСпільноти.

У ЛОНДОНІ ПЕРЕБУВАВ канадійський прем'єр Пієр Еллиот Трудо, який конферував з британським прем'єром Едвардом Гітом на тему дальших канадійсько - британських економічних взаємин після того, як Британія стане членом Европейської Економічної Спільноти. Канада є членом Британського Коммонвелту. Його члени мали спеціяльні торговельні привілеї.

НА ОСТРІВЦІ САНТА КРУЗ З КАНАРІЙСЬКИХ ОСТРОВІВ СТАЛАСЯ велика летунська катастрофа: еспанський літак, на якому було 176 осіб, між ними 148 пасажирів, з яких 73 були мужчинами та 75 жінками, розбився і всі, що були в ньому, згинули. Велика більшість загинулих — це були німці, які замовили були той літак для своєї прогулянки. З-посеред сімох членів залоги одна стюардеса була німкенею. Домовини з тілами вбитих німців перевезено літаком до Мюнхену.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох катедр потрібно	$1,800,000.00
Останньо вплинуло	$ 8,735.00
Досі зібрано разом	$1,467,692.00
ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ	$ 332,308.00

Більші пожертви надіслали: Ірена і Микола Ракуш, Маямі, Флорида — 700.00 дол., Ричард Бурнадз, Кліфтон, Н. Дж. — 560.00 дол., Едвард Рокіський, Пассейк, Н. Дж. — 450.00, д-р Тарас Шеґедин, Нюарк, Н. Дж. — 400.00 дол., Степан Гарматюк, Н. Калдвел, Н. Дж. — 300.00 дол., Михайло Дорота, Кіннелльон, Н. Дж. — 175.00 дол.

По 150.00 дол. зложили: Петро Бабяк, Володимир Бойчук, Михайло Бойчук, Володимир Воловодюк, д-р Олег Волянський, Павло Гарматій, д-р Михайло Гук, Еверет Гарднер, п-во Домарадзькі, Роман Домарадзький, Семен Желацький, Євген Іванців, Михайло Іванців, Анна і Йосиф Іванів, Андрій Кейбіда, І. Коропецький, Александер Кузишин, д-р Любомир Кузьмак, Юрій Кузьмич, Роман Куць, Марія і Йосип Лисогір, Л. Луценко, В. Маїк, д-р Зенон Матківський, Іван Нечесний, Й. (Джей) Охримович, д-р Ярослав Очеретко, Володимир Палюх, Ірена і Ярослав Петрик, Арка і д-р Володимир Петришин, д-р Ярослав Ставничий, В. Куртіс Стіт, Марія Струк, Анна й Богдан Тарнавські, д-р Остап Тершаковець, д-р Богдан Цимбалістий, Богдан Чайковський й Іван Чучак.

По 100.00 дол. зложили: д-р Богдан Олесницький і д-р Богдан Романенчук.

(Багато із названих склали свої пожертви вже в доповненні до своїх більших попередніх пожертв).

Пожертви на Центр Українських Студій в Гарварді можна відтягати від оподаткування.

Чеки виставляти на Ukrainian Studies Fund та пересилати на адресу: Harvard University, Room 208, 1737 Cambridge Street, Cambridge, Mass. 02138.

СЕНАТОР ЮЗИК НА ЗБОРАХ НАТО В БОННІ ВИДВИГНУВ СПРАВУ НЕХТУВАННЯ ЛЮДСЬКИМИ ПРАВАМИ В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ

Бонн, Німеччина. — В днях від 20 до 24-го листопада в цій столиці Західньої Німеччини відбулося зібрання представників країн Північно-Атлянтійського Пакту (НАТО), під час якого сенатор Павло Юзик з Канади видвигнув справу постійного нехтування людськими правами в Совєтському Союзі. Сенатор Юзик, заступник головного предсідника Українського Народного Союзу на Канаду, був на цьому зібранні парляментарним членом канадської делеґації до НАТО і він є членом Виховного, культурного й інформаційного комітету НАТО. Виступаючи на нарадах цього Комітету, сенатор Юзик звернув увагу членів НАТО на „постійне і грубе порушування людських прав Совєтським Союзом відносно українських, балтійських, російських та інших дисидентів", рекомендуючи рівночасно, щоб країни, які є членами НАТО, мали це на увазі у своїх взаєминах із Совєтським Союзом. Як відомо, головним предметом цих нарад НАТО була справа „відпруження" між країнами НАТО і Варшавського пакту. Наради в цій справі між країнами обидвох бльоків почалися на міністеріяльному рівні в Гельсинках з кінцем листопада.

Під час нарад НАТО в Бонні. У першому ряді сидять (зліва): канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт, президент західньо-німецького Бундестаґу (парляменту) Кай-Уві фон Гассель, західньо - німецький міністер закордонних справ Вальтер Шеель та спікер Палати Послів Канади Люсієн Лямуро. Направо від міністра Шееля видно сенатора Павла Юзика, члена канадської парляментарної делеґації на цих нарадах.

Д. Румсфелд призначений на представника ЗСА в НАТО

Вашинґтон. — Дотеперішній директор Ради для справ коштів прожитку Доналд Румсфелд одержав номінацію на представника ЗСА в НАТО, де досі ЗСА репрезентував Д. М. Кеннеді. Враховуючи недалекий кінець війни у В'єтнамі і поновлене зацікавлення европейськими проблемами з боку ЗСА, головно коли мати на увазі переговори між ЗСА та СССР, а також підготовлювану Европейську конференцію безпеки, позиція Румсфелда може мати особливе значення. Це, між іншим підкреслив пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер, інформуючи пресу про назначення Румсфелда.

Чілійський президент обвинувачує ЗСА в імперіялізмі

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Користаючи з трибуни Об'єднаних Націй, чілійський президент Сальвадор Алленде в дуже гострій формі заатакував ЗСА, мовляв, американський уряд і американські великі корпорації зробили все в останньому часі, щоб повалити його уряд і щоб зберегти за собою повну контролю над чілійською економікою. Американські чинники, говорив Алленде, застосували політику „придушування" чілійської економіки в той спосіб, що позбавили Чіле доступу до необхідних кредитів, без яких не можна було забезпечити країну в найконечніші індустрійні вироби, медикаменти, харчеві продукти тощо. Це у великій мірі позначилося на поземі життя чілійців. Вину за це несуть в першій мірі такі американські компанії як Інтернаціональна Телефонна і Телеграфічна Корпорація (ІТТ) та Кеннекот Мідяна Корпорація, які упродовж довгих десятиліть експлуатували Чіле, маючи там велетенські зиски. За даними Алленде, одна тільки Кеннекот Корпорація мала пересічні зиски на свої вклади 2.8%. Теперішний чілійський соціялістичний уряд поставив собі за мету звільнити Чіле від іноземної експлуатації і перевів експропріяцію чужоземних, в тому американських, підприємств. Американський уряд і речники згаданих американських корпорацій, реаґуючи на закиди Алленде, заявили, що ці закиди безґрунтовні і що насправді американські інвестиції вможливили розвиток чілійської економіки. Зокрема американські корпорації опротестували твердження, що, мовляв, вони намагалися викликати в Чіле громадянську війну і в цей спосіб повалити уряд Алленде.

Організатор УНСоюзу Іван Одежинський на шляху до чверть мільйона забезпечення

Ню Йорк. — Організаційний відділ УНСоюзу інформує, що минулого тижня, під кінець листопада і на закінчення другого місяця своєї відновленої праці постійного організатора членів УНСоюзу, колишній його головний радний Іван Одежинський з Філядельфії привіз до головної канцелярії 16 аплікацій нових членів УНСоюзу, на загальну суму забезпечення $ 79,000. Минулого місяця Іван Одежинський забезпечив був 18 українських громадян на суму $ 106,000, отож за два місяці своєї відновленої праці він допоміг у забезпеченні в УНСоюзі 34 осіб на суму $ 185,000. Пересічна висота забезпечення зорганізованих ним членів виносить п'ять з половиною тисяч долярів, що становить своєрідний рекорд в українському життьовому забезпеченню й наближує його до рівня американського забезпечення, пересічна висота якого виносить понад $10.000. Складаючи придбані забезпеченеві аплікації, Іван Одежинський заявив, що в грудні, останньому місяці цього року, він придбає щонайменше 16 дальших членів із забезпеченням щонайменше на $65.000, щоб в цей спосіб свій здобуток в 1972 р., тобто за три місяці своєї відновленої організаційної праці, закруглити до 50 членів, а їх суму забезпечення довести до повного чверть мільйона долярів. Слід підкреслити, що Іван Одежинський пра-

Іван Одежинський

(Закінчення на стор. 3-ій).

Кіссінджер перевів 5 годин на нових нарадах з в'єтнамськими комуністами

Париж. — Асистент президента Ніксона для справ крайової безпеки Генрі Кіссінджер відновив у понеділок 4 грудня ц. р. свої довготривалі наради з представниками Північного В'єтнаму — членом Політбюра компартії Північного В'єтнаму Ле Дуком То і головою північно-в'єтнамської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам, Хуаном Туї. Вони конферували у Парижі по дві і пів години перед полуднем і після полудня та повідомили, що їх наради будуть продовжуватися наступного дня. Поза тим ніхто з них не подав пресі ніяких інших інформацій. Однак амбасадор Південного В'єтнаму у Франції, Фам Данґ Лям, що його Г. Кіссінджер тримає у курсі справ ведених переговорів з комуністами, заявив під час обіду з дипломатичними кореспондентами у Парижі, що переговори Кіссінджера вступили „в останню стадію". Хоча він не сказав того виразно, проте з його дипломатичних відповідей на запити журналістів виходило, що Північний В'єтнам погодився на вимоги Південного В'єтнаму щоб відновити демаркаційну лінію між Північним і Південним В'єтнамом і щоб заґарантувати можливість доставки Америкою дальшої зброї та всякої іншої допомоги. Із столиці Південного В'єтнаму Сайґону західні кореспонденти повідомляють, що можна напевне рахувати на те, що президент Південного В'єтнаму Нгуєн Ван Тє, не зважаючи на всі свої опозиційні супроти пакту з комуністами заяви, таки погодиться на текст договору, що його виготовить Кіссінджер з в'єтнамськими комуністами. Американський сенатор Чарльс Персі з Чикаґо, який перебував у Сайґоні, заявив Нгуєнові Ванові Тіє, що у випадку відмови названого південно-в'єтнамського президента підписати договір про перемир'я і політичне замирення, Америка не дасть Південному В'єтнамові дальшої військової ані економічної допомоги і що в цьому пункті весь американський нарід одностайний.

ЮНЕСКО плянує охорону культурних спадщин у світі

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — На генеральній конференції ЮНЕСКО в Парижі 16 листопада затверджено проєкт договору, на основі якого буде створений спеціяльний міжнародний фонд та буде покликаний окремий комітет, завданням якого буде дбати про збереження і охорону культурних і природних спадщин у цілому світі. В обсягу діяльности запляннованого комітету буде охорона і реставрація загрожених пам'яток, архітектурних творів, археологічних місць, геологічних особливих формувань, звіринних та рослинних заповідників. Комітет очолюватиме генеральний директор ЮНЕСКО. Цей плян і проєкт увійде в життя з хвилиною, як тільки документ підпишуть держави-члени ОН.

Чикаґська Округа УНС влаштувала вишкільний курс для організаторів

Чикаґо. — Минулої неділі 3-го грудня тут, у приміщенні Союзового Дому відбувся цілоденний вишкільний курс для організаторів, в першу чергу для секретарів Відділів УНСоюзу Округи, в якому взяли участь 37 союзових діячів з 19-ти місцевих й сусідніх Відділів УНС. Курс приготовила Окружна Управа при допомозі свого обласного організатора й головного радного Євгена Репети, який вів курс при допомозі головного секретаря й керівника організаційного відділу д-ра Ярослава Падоха. В програму курсу ввійшли дискусійні доповіді про „товар" УНСоюзу, тобто про його різнородні забезпеченеві пляни, зміст забезпеченевої грамоти і її спеціяльних клявзуль, підготову й переведення організаційних кампаній, вагу забезпечення, як охорони перед наслідками риску життя; забезпечення старости; інвестиції; забезпеки заплати морґеджів; приготування грошей на студії дітей тощо. Окремо поружено найчастіші закиди проти життьового забезпечення, зокрема тими, які забезпечення найбільше потребують. Зацікавлення курсом потверджує число його учасників, які, крім кількох, залишилися цілий час семигодинного курсу. В перерві Окружна Управа й дирекція Союзового Дому гостила курсантів обідом, яким особливо турбувалася пані Марія Шпікула. Курс відкрив голова Округи Михайло Ольшанський, який, після закінчення його, подякував присутнім за увагу, а доповідачам за переведення вишколу. Після закінчення курсу д-р Я. Падох коротко з'ясував стан цьогорічної організаційної кампанії УНСоюзу, яка досі принесла 3,691 нового члена, до чого Округа причинилася придбанням 345 членів, і закликав до пильної праці в часі грудня, щоб допомогти закінчити цей рік успіхом, як для цілого УНС, так і для місцевої Округи, яка, при наполегливій праці, має вигляди на те, щоб знову здобути першенство УНСоюзу за цей рік.

Арештований Петро Якір відмовляється від своїх переконань і засуджує протирежимну діяльність

Лондон. — Московський кореспондент газети „Дейлі Телеграф" повідомив, що відомий совєтський дисидент Петро Якір, який був арештований ще в червні цього року за свою „антисовєтську активність", написав покаянну заяву, в якій відмовляється від своїх переконань, засуджує свою дотеперішню діяльність й обіцяє співпрацювати із органами режиму. Петро Якір перебував від часу свого арешту у відомій Лефортівській тюрмі у Москві і його безперервно допитували. „Дейлі Телеграф" здогадується, що внаслідок цих допитів і знущань Петро Якір заламався і вирішив покаятися. Над Якіром мав би відбутися незабаром показовий судовий процес, на якому він — як сподіваються — виступить з дальшими покаяннями. У Москві говорять, що Якір виступає тепер з вимогою припинити рух за оборону прав людини в СССР і зліквідувати заснований для цієї мети під проводом А. Сахарова комітет. Петро Якір — жидівського походження і є сином відомого совєтського військового діяча Йони Якіра, що був зліквідований Сталіним разом із маршалом Тухачевським в 1937 році. Після арешту батька він, ще як нелітній хлопець, був ув'язнений разом із своєю матір'ю і перебув двадцять років у совєтських тюрмах і концтаборах. Звільнений в 1956 році за Хрущова, Петро Якір написав спогади про своє перебування в ув'язненні і згодом включився в дисидентський рух. Перед своїм арештом Петро Якір мав заявити, що якщо б він був арештований і склав в ув'язненні якусь покаянну заяву, то вона буде вимушена органами КҐБ.

Совєти дозволяють опозиційним ученим на виїзд за кордон — без права повороту

Москва. — Совєтський уряд дозволив ученому біологові Жоресові А. Медведєву, який став одним із найбільш відомих борців за громадянські права в СССР і тим самим опозиціоністом проти переслідування інтелектуалів в СССР за їхні, несумісні з режимом погляди, виїхати до Британії на однорічні виклади в одному, ближче неназваному англійському університеті. Однак аґенція „Ассошейтед Пресс" інформує одночасно, що в Москві „не сподіваються повороту (Медведєва) з його подорожі за кордон й тому уділення йому візи на виїзд за кордон вважають фактично за політичне вигнання". Те саме назвала американська пресова аґенція пише про д-ра Валерія Н. Халідзе, іншого видатного совєтського ученого й опозиціоніста супроти режимового переслідування інтелектуалів за їхні свободолюбні думки та їх боротьбу за право друку і слова. Д-р Валерій Халідзе виїхав з Москви з своєю дружиною Верою 22 листопада на одномісячні лекції в Нюйоркському університеті й Джорджтавнському університеті у Вашинґтоні про совєтське право. „Думають, що д-рові Халідзе також не дозволять на поворот" — кажеться у тому повідомленні названої американської пресової аґенції.

Засновано інститут для студій жидівської проблематики в діяспорі

Голлівуд, Флорида. — Тут покладено формально основи під утворення в рямках Американського Жидівського Конґресу окремого інституту з осідком в Ню Йорку, який займатиметься систематичними студіями жидівської діяспори, а одночасно опрацьовуватиме пляни форм жидівської діяльности в окремих країнах поселення. Інститут ініціюватиме вивчення окремих жидівських поселень і буде служити місцем обміну думками між жидівськими соціологами та іншими діячами і вченими в справі жидівського майбутнього За словами жидівських лідерів, в останньому часі жидівські громади переходять далекойдучі зміни, що впливає на їх характер і може позначитися на обличчі жидівської діяспори в недалекому майбутньому. Потреба в такому інституті відчувалася давно, зокрема після постання Ізраїля, коли виринула проблема відношення між жидівською державою і жидівською діяспорою. Жидівські лідери діяспори і керівники Ізраїлю є тієї думки, що в інтересі Ізраїлю є зберегти сильною діяспору і не дати затратитися у окремих країнах „жидівській ідентичности". Створений інститут почне свою працю з публікації періодика, присвяченого з'ясовуванні жидівських проблем у світі.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ПАМ'ЯТНИК ЛЕСІ УКРАЇНЦІ В ТОРОНТІ

Українська канадська преса інформує, що міські власті Торонта, де під сучасну пору проживає найбільше число українців, погодилися на те, щоб в цьому місті був побудований пам'ятник українській поетесі Лесі Українці. Заходи в цій справі робив жіночий Відділ КУК і Торонті, виконуючи резолюцію 10 Конгресу Українців Канади. Пам'ятник Лесі Українці мав би бути побудований в Гай парку, в околиці якого живе більшість українців. Проєкт пам'ятника виготовлятиме відомий скульптур Михайло Черешньовський з Ню Йорку.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДКРИТО ВИСТАВКУ ПРАЦЬ П. ХОЛОДНОГО

Філядельфія. — В п'ятницю 1-го грудня ц.р. тут у залях Пластового Дому відбулося відкриття виставки одного з найвидатніших українських мистців нашої сучасности, Петра Холодного, мол. Виставку влаштував Курінь Пластунок „Перші Стежі", відомий з діяльности на вшві української культури та патріотичного виховання молоді. Цю надзвичайну виставку відкрив мистець проф. Петро Мегик, який у зворушливому слові підкреслив вагу мистецької творчости Петра Холодного мол. у розвитку української культури нашого століття. Присутні на відкритті виставки, яких було понад 250 осіб, гаряче вітали корифея нашого мистецтва та його дружину, відому поетесу Наталію Лівицьку-Холодну. Було виставлено 30 картин, переважно виконаних старо-українською малярською технікою яйцевої темпери.

ВЕЧІР АБН В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Станиця АБН в Чикаґо, де головою є мгр Уляна Целевич, секретарем Ангелина Срібна, відбуде в Домі СУМА Вечір АБН у неділю 10-го грудня, з виступами мистецьких одиниць і ансамблів, переважно з творчої молоді. Дохід з вечора призначений на фінансування дій Антибольшевицького Бльоку Народів. На вечір запрошено також репрезентантів інших національностей, з рамени АП АБН.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Добрий приклад

На початку грудня Американський Жидівський Комітет провів у життя незвичайно важливий плян, організуючи окремий інститут для систематичних студій жидівської діяспори, щоб забезпечити для жидівської діяльности і політики в окремих країнах поселення „плянування на далеку мету і успішну розв'язку жидівських проблем".

Про важливість науково - дослідної бази для суспільно - політичного, культурного і економічного життя будь-якого суспільства — не приходиться говорити. Жидівський провід усвідомив собі вагу такої бази, стверджуючи, що без постійного і систематичного вивчання суспільних і політичних процесів не можна розгорнути успішної діяльности.

Жидівський приклад, зокрема в цьому випадку, повинен привернути увагу також нашої громади в ЗСА і усієї діяспори. Мало яка ділянка нашого життя є у такій мірі занедбана, як ділянка студій нашої діяспори з одного боку і вивчання процесів в Україні з другого. У свій час на форумі Секретаріяту СКВУ була дискутована ця справа і навіть був приготований проєкт організації дослідного інституту. На жаль, цей проєкт не знайшов належного зрозуміння ні серед наших громадських крайових репрезентацій, ані серед нашого політичного світу. До нього поставилися якщо не цілком байдуже, то принаймні з великою обережністю, мовляв, хто і в якій мірі з цього користатиме. Такий підхід до цієї преважливої справи виявив нашу неготовість пляново і фахово підходити до нашого власного майбутнього. У нас перемогла думка, що в нашому суспільно - громадському чи політичному житті, не згадуючи вже про наше економічне життя, ми можемо продовжувати діяти від „події до події", можемо імпровізувати, не пам'ятаючи про те, що було вчора і не застановляючися над тим, що і як має бути завтра.

На наших очах, однак, життя одиниць, громад, націй щораз більше ускладнюється і щораз менші можливості будуть для всіх тих, які здадуться на „сліпий біг", подій, без всеобіймаючого пляну на завтра і післязавтра. Таке плянування не мислиме без попередніх студій, і тому доводиться черговий раз звернутися з закликом до організованого українського сектору, щоб він забезпечив у можливо найкоротшому часі підстави для нашої плянової діяльности шляхом зорганізування студій нашої діяспори і ситуації в Україні. Для цього є потрібні люди, є задовільні засоби. Треба тільки конкретної ініціятиви і рішучости плян перевести в діло.

Гарантія праці журналістів

В останніх місяцях-тижнях заактуалізувалась проблема свободи — і труднощів — журналістичної праці. Річ у тому, що суди почали вимагати від журналістів виявлення джерела, з якого вони дізналися про справи, що стали предметом поліційного слідства чи судового розгляду. Вілляма Фарра засудили в Лос Анджелесі за відмову виявити, звідки він дізнався про подробиці, пов'язані з убивствами, що їх переводили члени злочинної „гіппі-родини" Чарлза Мензона. Найвищий Суд вирішив у червні ц. р., що репортер „НИ Таймсу" Ерл Калдвилл не мав права відмовити судові виявлення, з ким саме він переводив свої довірочні інтерв'ю з членами групи „чорних пантер". За подібну справу покарали в'язницею репортера „Нюарк Івнінґ Нюз" Пітера Бриджа. Ув'язнено теж професора Попкіна за відмову виявити, з ким саме він обговорював засекречені пентаґонські документи про В'єтнамську війну.

Це не тільки теоретична проблема, пов'язана з Першим Додатком до Конституції про охорону свободи слова і преси. Це суто реальна й суто практична справа, якою стала преса, невідлучна частина новітнього суспільства в кожній вільній країні світу, де читачі хочуть довідатись з преси правду. Тієї правди преса не може дізнаватися, коли не має своїх, дуже часто довірочних, джерел.

Визнали це й видатні державні діячі, які в реакції на наведені випадки судових засудів повели кампанію в обороні журналістичної свободи. Нюйоркський губернатор Рокефеллер ствердив, що виявлювання джерел інформації доведе до того, що ті джерела „висохнуть". Сенатор Сем Ірвін з Норт Керолайни заповів зголошення законопроєкту про ґарантію тайни інформацій. У 18-ох стейтах є вже така закони, але там, де їх нема, журналісти наражені на допити і кари.

Преса та її працівники є власністю і добром цілого суспільства, цілого народу, добро якого мають на увазі. Будучи на його послугах — журналісти заслуговують на охорону своєї праці, а не на цькування і переслідування за те, що добули вартісні і правдиві інформації, що допомогли судочинству.

ЗВОРОТ ДО КАРИ СМЕРТИ

Одним із характеристичних і найбільш переконливих доказів на зворот американських настроїв „направо", в сторону консерватизму, є щораз чутніші голоси за конечність привернути в Америці кару смерти, скасовану в різних стейтах, коли ще кілька років тому панівною в Америці, особливо на її Сході, була не консервативна, а ліберальна течія. 29 червня ц.-р. Найвищий Суд вирішив 5-ма голосами проти 4-х, що стосована в Америці кара смерти перечить Восьмому Додаткові до Конституції, який забороняє „жорстокі і незвичні кари". Однак, кожний із членів Найвищого Суду, що голосував за те рішення, інакше мотивував своє становище, а голова Найвищого Суду Воррен Е. Биргер ствердив виразно, що цю справу повинні вирішувати стейтові й федеральні закони. На цій основі стейтові й федеральні законодавці та, зокрема, генеральні прокуратори в різних стейтах твердять, що можна схвалити новий Додаток до Конституції, який дозволить стейтам привернути в них кару смерти, і що стейтові закони про привернення кари смерти можна зформулювати так, щоб вони не викликали заперечення Найвищим Судом, як „жорстокий і незвичний" вимір справедливости.

Отож уже після того рішення Найвищого Суду, 7 листопада ц. р. понад 5 мільйонів мешканців стейту Каліфорнії висловилося у загальному плебісциті за привернення кари смерти, проти круглю двох з половиною мільйонів, що голосували „проти". У стейтах Пенсилвенія, Індіяна, Флорида і Теннесі йдуть конкретні приготування до схвалення законів про введення чи привернення кари смерти. У половині жовтня ц. р. в Оклагома Ситі нараджувались у цій справі 11 стейтових генеральних прокураторів. Були там репрезентовані стейти Оклаґома, Юта, Мериленд, Алабама, Теннесі, Савт Керолайна, Флорида, Вірджінія, Кентакі, Луїзіяна й Індіяна. Конґресмен Луїс Ваймен з Ню Гемпширу заповів зголошення конституційного Додатку, в якому на першому місці вбивство і зрада окреслені як злочини, що вимагають кари смерти. В усіх стейтових законопроєктах про привернення кари смерти називається, поруч із різними іншими злочинами, схоплення літака як злочин, який вимагає покарання смертю. За т в е р дженням знавців, в усіх стейтах, в яких будуть зголошені такі законопроєкти, запевнений їх успіх.

Такий зворот громадської думки є, безумовно, реакцією на страхітливий зріст злочинности, що її головні джерела: замазання чіткої лінії між свободою і сваволлям, занепад загальної громадської моралі й дисципліни, поблажливість судових вироків, внаслідок чого закони, органи безпеки і суд перестали лякати потенціяльних злочинців. Можна було почути голосні цинічні заяви злочинців, що вони нічого не бояться, бо їм і так не загрожує кара смерти, а в'язнична кара, мовляв, їх не лякає, бо і так за короткий час вийдуть на волю. Спеціяльні організації, що постали у ході боротьби за громадянські свободи, негайно заступаються за кожного арештованого, дбаючи, щоб йому не сталася кривда, щоб поліція і суд не порушили його конституційні права. Широкі кола суспільства щораз голосніше почали висловлювати обурення, що в Америці, мовляв, дбають більше за права злочинців, як за охорону льояльних громадян проти злочинців. Ще кілька років тому, коли по різних містах Америки котилася хвиля расових заворушень, посадник Ню Йорку міг заборонити поліції стріляти на грабіжників, бо — мовляв — не можна наражувати на смерть хлопчину, який виносить з крамниці радіоапарат чи телевізор. Сьогодні той самий посадник не міг би вже видати такої заборони, бо в міжчасі залунали вже надто голосні протести проти спутування свободи поліції в її боротьбі проти злочинців.

Коли в різних стейтах касували кару смерти, то вказувалось на голоси соціологів, теологів, педагогів і багатьох поважних громадських діячів, що ось кара смерти не є педагогічним методом виховування людини і що треба створити в демократичному суспільстві таку атмосферу, яка була б вільною від „леґалізованого терору" і в якій не було б психологічних та матеріяльних спонук для злочинства. Судову кару смерти підтягали під знаменик нехтування Божої заповіді „Не вбивай". Словом, касуючи кару смерти, законодавці діяли в добрій вірі, що вони не тільки коряться законам християнської етики, але й вірять, що у країні, вільній від примар газової камери чи електричного крісла, злочинів буде менше. Однак, цей експеримент не вдався. Злочини зросли і зростають, у давніх і нових формах, як ось невідоме раніше явище схоплювання літаків із убивствами і шантажами. І тому теперішній зворот настроїв у сторону привернення кари смерти — прикрий, але логічний.

і. к-н

УКРАЇНСЬКІ ВИСТАВИ В ПОЛЬЩІ

До Києва повернулися з виступів у Польщі артисти Українського драматичного театру ім. Франка. Вони показували у Кракові під час „Днів Києва" п'єси: „Пам'ять серця" О. Корнійчука, „Касандру" Лесі Українки та „Лимерівну" Панаса Мирного, мали пресові конференції у Варшаві й Кракові, де виступали Н. Ужвій, Є. Пономаренко та ін. „Радянська Україна" з 28 листопада повідомляла, що газета „Жиціє Варшави" та інші високо оцінювали театральне мистецтво „франківців".

В. С-ко

РОСІЙСЬКІ ФІЛОСОФИ ПРО РОСІЯН

В 1967 р. „Імка-Пресс" у Парижі перевидала 330-сторінкову збірку статтей про російську революцію, написану в 1918 році найвизначнішими філософами і публіцистами Росії п. з. „З глибини". Вона була надрукована в 1921 р. у Москві, але ввесь її наклад, крім двох примірників, потайки винесених з друкарні робітниками, большевики сконфіскували. Пізніше більшість авторів цього збірника з наказу Леніна вислано закордон. Про значення цього збірника автор передмови, Н. Струве, пише, що це — „революція 17-го року перед судом російської релігійно - філософської і релігійно - суспільної думки". Автори збірки однозгідні в тому, що революція 1917 р. в Росії була підготовлена інтелігенцією, була позбавлена всякої творчої сили і з самого початку стала найглибшою духовою катастрофою, зокрема для самої ж інтелігенції.

З 11-ти статтей, що входять до збірника „З глибини", розглянемо дещо зі статті філософа Н. Бердяєва (1874-1948), який відкриває „в Росії революційний образ старої Росії, духів, давно вже виявлених у творчості наших великих письменників, бісів, що вже віддавна володіють російськими людьми". Н. Бердяєв, досконало знаючи марксизм і історію соціялістичних рухів, бо сам був марксистом до революції, висланий у 1922 р. Леніним на Захід, написав ряд книжок з філософсько-релігійною тематикою: „Сон і дійсність", „Свобода і дух", „Значення історії", „Походження російського комунізму", „Російська революція" та ін.

У цій своїй статті Н. Бердяєв, аналізуючи творчість Гоголя, Достоєвського і Толстого, дошукується в ній розгадок на все те лихо і всі нещастя, що їх принесла большевицька р е в олюція, пізнання „духів", що володіють тією революцією.

М. Гоголь, на думку Бердяєва, належить до найбільш загадкових письменників і забрав із собою в могилу нерозгадану таємницю. Він — єдиний російський письменник, в якому було відчуття маґізму, що, либонь, прийшло до нього із Заходу, з католицької Польщі. На думку Бердяєва, російські критики, передусім Бєлінський, Чернишевський і Добролюбов, не зрозуміли Гоголя, трактуючи його як реаліста і використовуючи для утилітарно - суспільної проповіді.

„Мертві душі" і „Ревізор" Гоголя, пише Бердяєв, не є сатирою, що викриває гріхи й пороки кріпосницької Росії — після всіх реформ та революцій Росія повна мертвими душами та „ревізорами", що хворіють на невиліковні духові недуги. Гоголівська Росія належить до метафізичного характеру російського народу і виявилася в російській, большевицькій революції.

Російські революціонери, — пише Бердяєв, вірили, що страхітливі образи гоголівської Росії зникнуть з поваленням царату. Але так не сталося: немає вже царату, а російська темрява і російське зло залишились, бо лежать вони в духовому його ядрі. Немає вже царату, а самовладдя все ще панує в Росії, немає поваги до людини, людської гідности і людських прав. Немає царської, описаної Гоголем, поліції, а хабар все ще є головною підвалиною російського життя, його основною конституцією. Сцени з Гоголя розігруються на кожному кроці в сучасній Росії.

Декрети та „укази" совєтської влади цілком гоголівські за своєю природою і у величезній масі обивателів зустрічають гоголівське до себе відношення. В Росії личина заміняє обличчя. Повсюди гоголівські маски і двійняки, повсюди „морди і пики". Забріханість керує країною. Все там примарне. Примарні партія, примарна влада, примарні герої революції. Гоголь розкрив усе це в російській стихії, перейнятій шахрайством і безчесністю.

Герой „Мертвих душ", пройдисвіт і дурисвіт Чічіков, пише Бердяєв, як колись, їздить по московській землі. Але їздить він не повільно у візочку, а мчиться в поїздах і розсилає повсюди телеграми. Революційні Чічікови оперують фікціями, торгують народною душею і народним добром. Вся аґрарна реформа в Росії — чічіковська справа, збудована на нереальній базі.

На думку Бердяєва, визволитися від злих духів, що їх бачив Гоголь, російський народ зможе внаслідок духового переродження, внутрішнього перевороту. Духова революція звільнила б російський народ від тієї брехливости, яку бачив у росіянах Гоголь, від примарности та підміни, що з брехливости зроджуються. Гоголеві відкрилось безчестя, як іманентна властивість росіян. У вічно - гоголівській Росії переплітається і змішується трагічне і комічне. Їй, вважає Бердяєв, треба звільнитися від влади гоголівських примар.

Письменника Федора Достоєвського (1821-1881), що, як і Гоголь, має українське походження, називають пророком большевицької революції. Достоєвський, пише Бердяєв, передбачив, які гіркі будуть плоди російського соціялізму - комунізму. Він викрив стихію російського нігілізму та атеїзму, цілком своєрідного, не схожого на західній. Достоєвський вірить, що через внутрішню катастрофу зло може обернутися в добро. І тому творчість його не така страшна, як творчість Гоголя, яка не залишає майже ніякої надії.

„Соціялізм, — пише Достоєвський в романі „Брати Карамазови", — є не тільки питання робітництва, але переважно є питання атеїстичне..., питання Вавилонської вежі, будованої без Бога не на те, щоб досягнути неба з

(Закінчення на стор. 4-ій)

ДЕКЛЯРАЦІЯ ЗП УГВР З ПРИВОДУ 50-РІЧЧЯ СССР

30 грудня ц. р. припадають п'ятдесяті роковини утворення Совєтського Союзу. З цієї нагоди керівники Комуністичної партії і уряду Совєтського Союзу та підчинені їм органи посилили пропагандивну кампанію з метою створити враження, що СССР — це єдина у світі багатонаціональна держава, в якій справедливо розв'язано національне питання і в якій взаємини між народами побудовані на принципах справжньої рівности і дружби.

Народи СССР, які, після розвалу царської імперії, утворили власні самостійні республіки, але швидко втратили їх в результаті збройної агресії російських большевиків і були включені в СССР, також роблять підсумки того, що принесла їм ця нова державна формація. Вони пригадують, що, згідно з формальними актами з-перед 50 років, СССР творився передусім для того, щоб, нібито, забезпечити суверенність союзних республік проти аґресії капіталістичного світу. Вони пам'ятають також, що напередодні утворення СССР делегати неросійських республік, зокрема українці, грузини і білоруси, вели гостру боротьбу проти великодержавних централістів, які уже в той час намагалися цілковито ліквідувати суверенні права окремих совєтських республік та включити їх в Російську СФСР. Довготривала боротьба закінчилася вимушеним компромісом, в результаті якого союзні республіки були змушені віддати союзному урядові в Москві частину своїх прав, головно в галузі оборони і закордонної політики. Іншими галузями життя мали правити самі уряди союзних республік.

Проте, на ділі вийшло інакше. Записані в конституції СССР і в конституціях союзних республік права по суті знищені, а республіканські органи влади перетворені у відділення ЦК КПСС та уряду СССР. Це видно, зокрема, в Україні.

В умовах совєтської влади український народ втратив мільйони людей, штучно замучених голодом в 1933 р. і тисячі знищених діячів культури, творчої інтелігенції. Його землю опанували наїзники, що понад 50 років самовільно господарять у його хаті. Політбюрові ЦК КПСС і всесоюзним міністерствам у Москві підпорядкована цілість життя українського народу, усі без вийнятку галузі народного господарства України — Академія Наук УССР, наукові установи і дослідні центри, партійні, молодечі, літературні, мистецькі й інші організації. В Москві вирішують про розмір випуску української професійної інтеліґенції та спеціялістів, тільки московські атестаційні комісії можуть надавати високі наукові ступні, в Москві рішають про кількість і характер високих і середніх спеціяльних шкіл в Україні, про числа студентів, про розміщення кваліфікованих кадрів України, там також визначають число періодичних і неперіодичних видань українською мовою і їх тиражі. За совєтськими джерелами, бл. 4 мільярдів карбованців відходить кожного року з України у всесоюзний бюджет в Москві, без будь-якої рекомпенсати. В офіційно атеїстичному СССР також релігійне життя українського народу всеціло контролюється Москвою. Після знищення Української Автокефальної Православної і Української Католицької Церков, існуюча в Україні Православна Церква перетворена у загін Російської Православної Церкви, подібно як КПУкраїни є загоном КПСС.

Тотожнє становище в інших неросійських республіках. Тисячами щупальців спрут російського великодержавного централізму опановує і контролює життя неросійських народів, виразно змагаючи до ще більшої уніфікації імперії. Тому не припадково є те, що вже сьогодні керівники КПСС говорять про заникання значення кордонів між союзними республіками.

Однак, керівників КПСС не влаштовує сама уніфікація імперії. Ще в 1930-их роках вони проголосили тезу про існування т. зв. совєтського народу. Тепер насилу проводять в життя т. зв. всебічне зближення і злиття націй, їхніх культур, традицій, звичаїв, мов і т. д. В кінцевому результаті ці заходи мали б привести до ліквідації окремих націй в СССР, а всіх його жителів перетворити в т. зв. совєтських людей, що говорять російською мовою і, в духовно - культурному відношенні, стають росіянами. Те, що не вдалося досягти царським чорносотенцям, мало б бути здійснене під прапором комунізму у російському виданні. Засобами у побудові такого „комунізму" має служити безперервна русифікація всіх галузей життя неросійських народів; зумисне накидання неросійським народам російської мови, культури, традиції; цькування і обпльовування історичного минулого неросійських народів, їхніх національних героїв, висилання кваліфікованих кадрів неросіян не тільки вищого, але й середнього ступеня поза межі їхніх республік і рівночасно поселювання на їх місце російських бюрократів та колоністів, з метою ограбити неросійські народи не тільки з їх духової культури, але також, шляхом переміщування населення, загарбати в них їх рідну землю.

Паралельно з таким національним поневоленням неросійських народів керівники КПСС знищили політичні і соціяльні свободи всіх народів СССР. Теоретично ґарантовані конституцією Совєтського Союзу свободи слова, друку, зборів, організацій, релігійних переконань день-у-день порушуються органами влади. В Совєтському Союзі побудовано двоклясове суспільство, в якому ніким не вибрана і ніким не контрольована каста партійної і державної бюрократії, що засобами насильства узурпувала собі владу,

(Закінчення на ст. 4-ій)

Міра Гармаш

СКАНДИНАВСЬКІ ЕКСКІЗИ

(1)

Своїм розміром літак-велетень Б-747 видається казковим літаючим кораблем, в порівнянні з яким ДЦ-8 — звичайна комашка. Хоч він може вмістити біля 500 осіб, САС переробляє його, зменшуючи це число, щоб було більше місця для вигоди пасажирів. В Скандинавії добро людини ставлять понад заробітки.

Вибравшись до „вікінгів у гості", підносимось з Інтернаціонального летовища в Ню Йорку в напрямі Берґену. Це буде коротка ніч, як завжди в леті на схід: на кожнім градусі тратимо 4 хвилини. Нагадується прочитана в дитинстві Жюль Вернова повість „Подорож навколо землі". Хоч ще недавно в пітьмі не було видно ні Нової Шотляндії, ні Нової Фунляндії, сходить блискуче, як розтоплене срібло, сонце, коли мій годинник показує тільки 1-шу ночі. Вже зовсім ясно, як минаємо Фараґоські острови, що з висоти 37 000 стіп видаються великою рельєфною мапою, або діорамою, розложеною на довгому столі. А далі на обрії появляються сині зариси норвезьких гір. Пробившись через шар хмар, в які закутався Берґен, осідаємо, розглядаючи місто під нами. Воно розлоге, з домами здебільша критими червоною черепицею, розкиненими в долині, над озером, заливами, та по горах, видається великим на своїх майже 200 тисяч мешканців. Приймає нас насуплене й захмарене, дуже зелене: тут найбільше опадів на цілім західнім побережжі Норвегії. Клімат лагідний — огріваний Гольфштромом.

Залишивши речі в готелі, відразу йдемо пройтися містом. Біля нас на площі скульптурний бльок представляє події з історії країни, а далі Рибний Ринок рясніє своїми продуктами: найрізніші сорти риби, вироби зі шкіри тюленя, головно ляпляндські чобітки та капці, ручно роблені светри. Та найкраще зі всього — повінь квітів. Вони якісь дуже живі, міцні, яскраві творять таку чудову мозаїку, що просто годі відірвати очі. Люди їх купують і купують. Берґен ввесь у квітах: і на скверах, і в парках, і в городах, і на підвіконні. Як приємно, що всюди чисто, а хоч скромно та культурно вдягнені люди видно люблять красу!

Врешті нас огортає втома. Хоч тут 10-а ранку, вдома, у Філядельфії, тільки 5-а, а ми ще не „перестроїлись" на новий час. Вертаючися до готелю завважую у вітрині крамниці сервету, вишивану білою гладдю по білім, з вирізуванням, не то що подібну, але просто тотожню з нашими, полтавськими.

Місто розправило зморшки на своїм чолі, усміхнулось. Показався рідкий гість тут — сонце. Та нам пора спати. А сонце біля 10-ої вечора ще світило, застановлялось, чи варто на короткий час заходити... По півночі підходжу до вікна і, розсуваючи важкі куртини, дивлюся, як виглядає біла ніч. Видається, ще тільки почало сутеніти, немає зір.

Оглядини Берґену на другий день починаємо з будинків Ганзейської ліґи. Вони дерев'яні, з гострими дахами, стоять рядами, маючи трохи касарняний вигляд. Жили в них, поселені данцями німецькі купці, після пошести „чорної смерти", що навістила Норвегію в XIII ст., знищивши майже половину населення. Осівши, ці купці-парубки, без права женитись з норвежками, створили окрему, замкнену в собі клясу, підпорядковуючись тільки своїм законам, головно Любеку й Ростоку та не платячи Норвегії податків. Цим всім зручно маніпулювала Данія для експлуатації та поневолення країни.

Внутрі ці будинки понурі й суворі, зі стелі звисають засушені кількасотлітні риби, при вході герб Ганзи: орел і риба-тріска в короні. В їдальні на столі кухоль на пиво, з якого пили по черзі. На стінах портрети купців, з бюра секретаря таємні сходи в стіні до спалень нагорі, де ліжка замикались як шафи. В окремому будинку — спільна для всіх кухня. З радістю покидаємо мовчазних свідків питомої німцям реґлементації, виходячи з півтемряви та проїжджаючи повз театр, музей, університет і політехніку, де наука безкоштовна, але, як каже наша провідниця по місті, Марія, вже теж студенти не знати чого починають бунтуватися. Норвегія має прогресивну систему податків, щоб не було великих різниць між біднішими й багатшими.

На горбі серед дерев стоїть задивлена в синяву заливу та давноминулих часів привезена з фйордів вікінґська дерев'яна церква. Колись таких церков було біля 300, а тепер залишилось 25. Їх в Норвегії називають stave, тобто щоглові, бо своєю будовою нагадують корабель. Вони дуже подібні до наших дерев'яних, головно лемківських, бо теж складаються з трьох частин, від найнижчої, де вівтар, до найвищої при вході; мають дах з ґонти, питомої Лемківщині, збудовані без одного цвяшка, з окремими дзвіницями. На даху церкви шкірять зуби дракони, чи то вигнані з неї, чи поставлені там в часи двосвір'я. Всередині дереворізьби з типовими варязькими в'язаннями чи плетеннями, що дуже подібні до орнаментів на парапетах Софійського собору, які я колись оглядала в Києві.

Залишивши автобус на стоянці, йдемо доріжкою між деревами попід горою до Трольдгавґену — дому Ґріґа та його дружини, Ніни. Повітря свіже з запахом зілля. Підмугикую собі Ґріґову „Пісню Тролів", що дивує Марію, яка вважає мене за американку, бож розмовляємо з нею по-англійськи. Кажу їй, хто я. Вже разом співаєм „Смерть Ази" та „Пісню Сольвейґи". Марія вчителька, гордо ходить у своїм національнім одягу, розказує, що походить з тих еспанців, які в XVI ст. поселились в гандарськім фйорді.

В домі Ґріґа (що, до речі, був нащадком емігрантів з Шотляндії з прізвищем Ґреґ) все залишене так, наче композитор вийшов на хвилину та зараз повернеться. А може він компонує там в окремому будинку над озером і дзвінок, яким дружина Ніна повідомляє його про прихід гостей, не відповідає? Та ні, он у скелі його могила серед природи, яку він так любив, з видом на гори, озеро... Ніна, переживши чоловіка на 28 років, доживши 90-ліття, теж там. Даремно чекає композитора чорне відкрите фортепіяно, а гостей глибокі зелені, атласові фотелі. В їдальні стіл накритий тканою скатертиною в узори подібні до наших, з гуцульських килимів. В робітні піяніно, на стіні скрипка, плащ і капелюх композитора, письмовий стіл з манускриптами, крісло. Далі кімната з подорожнім куфром Ґріґа, з одягами, в яких він виступав, та різні трофеї; срібні еольські арфи за склом, шарфи, безліч знимок, портрети. А з кожного вікна чудовий вид, і щораз інший, на синяву озера, гори, зелень, квіти.

Виїхавши фунікулером на шпиль однієї з гір, минувши по дорозі розкішні віллі в квітах, не можемо намилуватися краєвидом, осяяним сонцем. Пізнаємо будинки в місті, довідуємося, що летовище над океаном за горою, щоб не було гуркоту джетів.

(Далі буде)

НАГЛА І НЕВІДКЛАДНА СПРАВА — УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ! НА ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЬОХ КАТЕДР ПОТРІБНО $1,800,000.00; ДОСІ ВПЛИНУЛО — $1,467,692.00: ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ $332,308.00

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ МІСТА БОФФАЛО
зорганізований з ініціятиви Т-ва за ПУУКЦ-Відділ Боффало, під патронатом місцевого Відділу УККА

влаштовує

в неділю, 10-го грудня 1972 р.
СВЯТО ПОМІСНОСТИ УКЦЕРКВИ
та
1-шу РІЧНИЦЮ ЇЇ ПОСТІЙНОГО СИНОДУ

- В ранніх годинах у всіх українських церквах Боффало й околиці будуть відслужені св. Літургії в наміренні Української Церкви і Народу.
- О год. 3-ій по пол. в Українському Домі „Дніпро" — „БЕНКЕТ, ЩО НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ". Доповідачами будуть: о. д-р Юрій Федорів в українській мові на тему: „Ідея Українського Патріярхату" і о. д-р Джордж Малоні в англійській мові на тему: „Український Патріярхат і його майбутність".
- У мистецькій частині виступить Хор „Боян" з Боффало і Хор „Ватра" з Торонто.

ДО МАСОВОЇ УЧАСТІ В СВЯТКУВАННЯХ ЗАКЛИКАЄ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО БОФФАЛО ЇЇ ОКОЛИЦІ І СУСІДНЬОЇ КАНАДИ —
ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

О'єднання Мистців Українців в Америці
запрошує Українське Громадянство
на
ВИСТАВКУ ОБРАЗІВ
мистця
ВАСИЛЯ ПАНЧАКА
в Ґалерії ОМУА при 149 2-га евеню в Ню Йорку.

Виставка відкрита в будні — 6-8 веч., та суботи і неділі — 1-8 веч.

ВИСТАВКА ТРИВАТИМЕ ДО 17 ГРУДНЯ ц.р. включно.

УПРАВА ОМУА

У зв'язку з демонстрацією в обороні ув'язнених в Україні

ВЕЧІР
МИ НА XX. ОЛІМПІЯДІ
відбудеться
раніше, о год. 3:30 по пол.
в суботу, 9-го грудня 1972 р.
в Пластовій Домівці, 144 2-га Евеню, Н.Й.

УКРАЇНСЬКИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ

В ДЕТРОЙТІ 10-ГО ГРУДНЯ ДВІ ОРКЕСТРИ З ЧИКАГО

ОСЕРЕДОК СУМА ІМ. М. ПАВЛУШКОВА З ЧИКАГО
влаштовує
КОНЦЕРТ СИМФОНІЧНОЇ
та
ДУХОВОЇ ОРКЕСТР
В ЗАЛІ ШКОЛИ КОПЕРНИКУС
Початок в год. 3:30 по пол.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" з НЮ ЙОРКУ
при співучасті
ЧОЛОВІЧОГО ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ", ФІЛЯДЕЛЬФІЯ
та
ЖІНОЧОГО ХОРУ „ЖАЙВОРОНКИ" НЮ ЙОРК
влаштовує
в суботу, 9-го грудня 1972 р.
год. 7-ма веч.
заля Central High School при Ogontz і Olney Aves,
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.
КОНЦЕРТ ТВОРІВ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ
у 50-РІЧЧЯ ПРИБУТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ ДО АМЕРИКИ.
Передпродаж квитків у крамницях „Оріон", „Космос" і крамниці п-ва Лукасевичів

Організації Українського Визвольного Фронту
в співдії з Об'єднаним Комітетом Метрополії Ню Йорк — Відділ УККА
повідомляють, що
9-го грудня 1972 р. (субота)
в Українському Народному Домі — 140 Друга евеню в Ню Йорку
відбудеться
ПОЛІТИЧНЕ ВІЧЕ
В СПРАВІ ОБОРОНИ ЗАСУДЖЕНИХ І ЗАСЛАНИХ В ТЮРМИ І КОНЦТАБОРИ КУЛЬТУРНИХ ДІЯЧІВ В УКРАЇНІ.

З доповіддю виступить знаний політичний діяч Ізраїлю п. Авраам ШІФРІН, що є приятелем Юрка ШУХЕВИЧА. А. Шіфрін просидів у московських тюрмах разом з Ю. Шухевичем та іншими політичними в'язнями понад 10 років. Як відомо, російські терористи ув'язнили і засудили Юрка Шухевича черговий раз на 15 років в'язниці.

Крім А. Шіфріна виступлять ще з коротким словом проф. Іван Вовчук і студент Аскольд Лозинський.

ПОЧАТОК ВІЧА 5:30 ВЕЧОРА

Всю Українську Громаду і приятелів з поневолених народів запрошуємо до численної участи.

Комітет

У Менор Коледжі відбудеться Різдвяний Вечір

Філядельфія, Па. — У вищій школі для дівчат Менор Джуніор Коледжі, розташованому в Дженкінтавні за 15 миль на північ від Філядельфії, у четвер 14 грудня у великій залі дому Неустаючої Помочі о 6-й вечора відбудеться вже традиційна святкова зустріч — Різдвяний Вечір. На нього запрошено членів Ради Довірених та всіх жертводавців на Коледж впродовж 25 літ існування цієї школи, створеної і веденої Сестрами Василіянками. Всі бажаючі взяти участь, як і дістати докладні інформації про денні й вечірні курси, мають потелефонувати до кінця цього тижня: (215) 885-3260. Гостей, студенток і професуру привітає Президент Коледжу Мати Ольга, ЧСВВ. Ссобливою новиною цьогорічної програми, крім ін. точок, буде виступ Дівочого Хору з понад 60 учасницями, створеного із студенток, у тому й не українок, та з випускниць цього Коледжу, під д и р и ґ уванням проф. Михайла Длябоги; з хором співпрацює акомпаніяторка - піяністка Галя Мазурок. Хор виконуватиме українські й американські коляди і щедрівки. Дівочий Хор при Менор Джуніор Коледжі утверджується, як окрема мистецька одиниця, оригінальна тим, що там виступають не лише українки, але переважно з українським пісенним репертуаром. Як інформує дир. Михайло Кічула, Дівочий Хор має в пляні виїзди до ін. місцевостей для популяризування пісні і, одночасно, праці Менор Джуніор Коледжу та великих можливостей, які ця акредитована властями вища школа дає нашій молоді. На Різдвяновечірній зустрічі будуть подавати традиційні українські страви.

Повідомляють також, що на нових Вечірніх Курсах, на які й нині можуть вписуватися як молодь і студенти, так і старші громадяни та громадянки, студіюють тепер 68 осіб.

Організатор УНСоюзу Іван Одежинський

(Закінчення зі стор. 1-ої)

цює передовсім серед українських професіоналістів й змагає до забезпечування придбаних членів на суми, які дають справжнє, а не тільки номінальне, забезпечення для членів і їх родин і які бодай в загальному можна порівняти з висотою забезпечення пересічного американця. При задержанні темпа та способу організаційної праці в наступному році, Іван Одежинський зможе закінчити рік з мільйоновою сумою забезпечення й в цей спосіб закваліфікуватися до найвищої почести, яку знає американська комерційна асекурація, а саме членство в Клюбі Мільйонерів, тобто забезпечувачів, які досягли впродовж року повний мільйон долярів забезпечення своїх „клієнтів". В минулому Іван Одежинський був впродовж десяти років членом Клюбу Заслужених УНСоюзу й в 1971 р. одержав від УНСоюзу за своє досягнення пам'ятковий золотий годинник.

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА
Хемічно-Біологічно-Медична Секція
Наукова Конференція
відбудеться в суботу, 9-го грудня 1972 р., в годині 5-ій вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку.

П р о г р а м а :
1. Відкриття.
2. Мгр А. Дражньовський, Вашингтон, доповідь на тему: „ГРУПИ КРОВИ (ГЕНЕТИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ) І ЕТНОГРАФІЧНА ГРАНИЦЯ УКРАЇНИ".

Вхід вільний. Гостям раді!

ДИРЕКЦІЯ ХЕМІЧНО-БІОЛОГІЧНО-МЕДИЧНОЇ СЕКЦІЇ НТШ

Літературно-Мистецький Клюб, Ню Йорк
та 64 Відд. Союзу Українок Америки, Ню Йорк
П'ЯТНИЦЯ, 8-го ГРУДНЯ 1972р
„ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА — УКРАЇНСЬКИЙ СОКРАТ"
(з нагоди 250-річчя народження)
В панелю приймають участь пані:
ХРИСТИНА НАВРОЦЬКА, МАРІЯ САВЧАК, ЛЮБА ВОЛИНЕЦЬ.
Модератор — Оксана Щур
Початок год. 7:30 вечора.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п. о. Ярослава Полянського
пароха Ляйбах, Зах. Німеччина
буде відправлена
Заупокійна Служба Божа й Панахида
в П'ЯТНИЦЮ, 8-го грудня ц.р., год. 7:30 веч.
в церкві св. Йосафата в Пармі, Огайо.
Прохаємо ласкаво згадати Покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ МАМИ і БАБУНІ
св. п Ірини Голюки
та
В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
НАШОГО НЕЗАБУТНЬОГО БАТЬКА і ДІДУНЯ
св. п. Володимира Голюки
буде відслужена
у НЕДІЛЮ, 10-го грудня 1972 р.
в год. 11-ій ранку
в долішній Каплиці української католицької Церкви св. Юра, при 7-ій вулиці в Ню Йорку
Заупокійна Служба Божа з Панахидою
Рідних, Приятелів і Знайомих прохаємо в той день разом з нами помолитися за Спокій Їх Душ.

В глибокому смутку
СИНИ з РОДИНАМИ

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
(6-го ГРУДНЯ)
бл. п. д-р Анни Герасимович
нашої Дорогої і ніколи Незабутньої Ганусі
буде відправлена
Заупокійна Служба Божа з Панахидою
в неділю, 10-го грудня 1972 р., год. 4-та по пол.
в церкві св. Юра в Ню Йорку

ШКІЛЬНІ ТОВАРИШКИ

У Чикаґо вшанували 65-ліття Івана Багряного

4-го листопада ц. р. у Чикаґо відзначено 65-ліття з дня народження Івана Багряного поета, письменника, публіциста та лідера Української Революційно-Демократичної Партії. Іван Багряний є автором „Тигроловів", „Чого я не хочу вертатися до СССР", „Золотого бумерангу", „Огненного кола", „Буйного вітру", „Розгрому", „Генерала", „Людина біжить над прірвою", „Антон Біда — герой труда", „Морітурі", „Саду Гетсиманського" та багато інших.

У 1963 р. філія ОДУМ-у в Чикаґо робила старання, щоб йому надано Нобелівську премію за „Тигролови". Було нав'язано зв'язки з Стокгольмом, але раптова смерть письменника припинила дальші заходи.

Святочний вечір відкрив Олексій Пошиваник. Доповідь про літературну діяльність та життьовий шлях Івана Багряного розповів у півторигодинній доповіді голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" Григорій Костюк друг Івана Багряного ще з України.

У мистецькій частині виступила співоча група дівчат ОДУМ-у та ансамбль бандуристів ОДУМ-у під орудою Анатолія Луппо. Дівчата під керівництвом Євгенії Кособор виконали дві пісні, одна з них до слів Багряного „Ми об'їхали землю навколо" муз. Миколи Фоменка. Ансамбль бандуристів, понад півсотні осіб, виконав „Марш України" слова І. Багряного, музика Григорія Китастого та ще дві пісні. Поміж виступами твори Багряного читали Галина і Дмитро Грушецькі.

Відтак в домівці ОДУ-у відбулося прийняття, на якому гість з Ню Йорку розповів про Івана Багряного як студента та основника УРДП, поінформувавши п р о працю та пляни збереження і видання спадщини Володимира Винниченка.

Тому, що доповідач цього року відзначає 70-ліття присутні відспівали йому „Многая літа".

О. К.

ПАРЛЯМЕНТ ІРЛЯНДІЇ РЕСПУБЛІКИ (ПІВДЕННОЇ ІРЛЯНДІЇ) СХВАЛИВ надзвичайні уповноваження для уряду для боротьби проти підпільної Республіканської Армії. На такий вислід дебат над цією справою у парляменті вплинув вибух сильної бомби в центрі Дебліну, внаслідку якого дві особи згинули і коло сотні було ранених. Той вибух спонукав опозицію в парляменті свідомо абсентуватися, щоби вможливити прийняття тих повновластей для боротьби проти безглуздого терору.

✠

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайоми, що дня 2-го грудня 1972 р., по довгій і тяжкій недузі упокоївся в Бозі на 64-ому році життя
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ЧОЛОВІК, БАТЬКО І БРАТ

БЛ.П.
МИХАЙЛО ПОПІЛЬ

ПОХОРОН відбудеться в середу, 6-го грудня ц.р. о год. 10-ій ранку з української католицької церкви Преч. Діви Марії в Ню Бронсвіку, Н.Дж., на Український Православний Цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

В глибокому смутку:
Дружина — ОЛЬГА
син — НЕСТОР
брат — ІВАН
сестра АННА СТАХОЦЬКА в Україні
та ближча і дальша родина в ЗСА і в Україні.

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на Фонд „Церква в потребі".

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 3-го грудня 1972 р., ненадійно, упокоївся в Бозі на 63-ому році життя
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ, ШВАГЕР, ВУЙКО, СВАТ і КУЗЕН

БЛ.П. Д-Р ПРАВ
БОГДАН ЯРОСЛАВ ЛЕВИЦЬКИЙ

Народжений в Лукавиці Вижній, Стрийщина, Україна, син о. сов. Юліяна Левицького, пароха Дунаєва, кол. в'язень Берези Картузької, був. старшина 1-ої УД УНА, член багатьох Товариств.

ПАНАХИДИ відбудуться в понеділок 4-го, вівторок 5-го і середу 6-го грудня 1972 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 E. 7th Street, в Ню Йорку, Н.Й.

ПОХОРОН в четвер, 7-го грудня 1972 р., о год. 8:30 ранку з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юра, а опісля на Український Православний Цвинтар у С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Горем прибиті:
Дружина — МАРІЯ;
донька — ЛІДА зі синами ІВАСЕМ і БОГДАНОМ;
Син — БОРИС з дружиною ЛЯРИСОЮ і сином ЮЛІЯНОМ;
Сестри — МАРІЯ, ІРЕНА, ПАВЛИНА, НАТАЛКА і КЛИМЕНТИНА;
Братова — ЯРОСЛАВА;
Свати — ГАЛИНА і ЯРОСЛАВ ЦИГАНИ зі сином ЯРОПОЛКОМ;
Тети — КЛЯВДІЯ КОСАНОВСЬКА і ОЛЬГА БОЄЧКО
Вуйко — Д-р ВОЛОДИМИР САЄВИЧ;
Кузени — ЙОАННА і МИРОСЛАВ ГЕНТОШ, ІРЕНА і ТАРАС ВАНЧИЦЬКІ з дітьми, СТЕФА САЄВИЧ з дітьми, БОГДАН САЄВИЧ; ЯРОСЛАВ і НІНА КОСАНОВСЬКІ, ІРЕНА і ЄВСТАХІЯ САНДЕЦЬКІ зі сином, ЄВГЕНІЯ БАРАНЕЦЬКА з дітьми і внуками, СТЕФА і РОМАН ЩУРОВСЬКІ з дітьми і внуками та дальша Родина в Америці, Канаді й Україні.

Замість квітів на могилу просимо складати датки на добродійні цілі.

КОМІТЕТ „БЕРЕЖАНСЬКА ЗЕМЛЯ" В НЮ ЙОРКУ
повідомляє всіх Бережанців і членів Комітету „Бережанська Земля", що 3-го грудня 1972 р. упокоївся в Бозі

СЛ.П.
Д-Р БОГДАН ЛЕВИЦЬКИЙ
довголітній член Комітету „Бережанська Земля".

ПАНАХИДИ відбудуться в понеділок 4-го, вівторок 5-го і середу 6-го грудня ц.р., о год. 7:30 веч. в каплиці похоронного заведення Петра Яреми при 7-ій вулиці в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в четвер, 7-го грудня ц.р., о год. 9-ій ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а потім похорон на Українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Просимо взяти численну участь в Панахидах і похороні.

ВШ. Дружині й Родині Покійного висловлюємо наші глибокі співчуття.

УПРАВА КОМІТЕТУ

Ділимося сумною вісткою з Побратимами СВУР та всією Українською Громадою, що дня 3-го грудня 1972 р., після нещасливого випадку в місті Ню Бронсвік, Н.Дж., помер

✠

СЛ.П.
МИХАЙЛО ПОПІЛЬ
народ. 1908 р. в селі Тишківці, Західня Україна.

Покійний був активний в рядах СВУР, ОДВУ та визначний член ОУН.
ПОХОРОН відбудеться в середу, 6-го грудня 1972 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення Dan, Somerset, N.J. до української католицької церкви Пр. Діви Марії в Ню Бронсвік, Н.Дж., а опісля на Український Православний Цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Родині та Друзям Покійного віддаємо наші найглибші співчуття.

ГОЛОВНА КОМАНДА СОЮЗУ ВЕТЕРАНІВ УКРАЇНСЬКОГО РЕЗИСТАНСУ в НЮ ЙОРКУ

РОСІЙСЬКІ ФІЛОСОФИ ПРО РОСІЯН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

землі, а щоб звести небо на землю".

Достоєвський г е ніяльно прозирав духові основи комуністичного м у р ашника. Він релігійно пізнав, що соціялістичний колективізм є псевдособорність, псевдоцерква, яка несе з собою смерть людської особовості, образові й подобі Божій в людині, кінець свободі людського духа.

Достоєвський, — пише Бердяєв, — відкрив біснуватість в російських революціонерах, попередниках большевиків. У романі Достоєвського „Біси" в центрі революційного біснування стоїть образ Петра Верховенського — прототип Леніна. Це — головний біс російської революції.

Достоєвський передбачив, що революція в Росії буде безрадісною, моторошною і похмурою, що не буде в ній відродження народного. Він знав, що велику ролю в ній відіграватиме „Ф е дька-каторжник", покидьок суспільства.

Персонаж „Бісів" Верховенський каже: „Найголовніша наша сила — цемент, який усе зв'язує, це сором за власну думку". В російській революційній думці, пише Бердяєв, завжди був „сором за власну думку". Цей сором вважалось у нас за колективну свідомість, свідомість вищу, як особова. В російській революції остаточно згасло всяке індивідуальне мислення, воно стало безособовим, масовим. Російський революційний месіянізм протиставить власні ідеї та думки буржуазному Заходові. В Росії все має бути колективом, масовим, безособовим. Достоєвський викриває всю примарність демократії у большевицькій революції: ніякої демократії не існує, править тиранічна меншість.

В графові Льві Толстому, визначному письменникові, якого Ленін називав „дзеркалом російської революції", Бердяєв не вбачає нічого пророчого, він нічого не передчував і не передсказував, але толстовство прикметне для росіян, воно визначає російські моральні оцінки. Толстой не був безпосереднім учителем російської лівої інтелігенції, їй було чуже толстовське релігійне вчення, але Толстой ухопив і висловив особливості морального складу расіянина взагалі. І російська (большевицька) революція являє собою своєрідний тріюмф толстовства: на ній відбився і російський толстовський моралізм і російська аморальність, — хвороба моральної свідомости.

Хворобу російської моральної свідомости Бердяєв убачає передусім в запереченні особистої моральної відповідальности і особистої моральної дисципліни, в слабо розвиненому почутті чести. Такий стан породжує в росіянинові цілий ряд претензій, звернених до долі, до історії, до влади, до культурних цінностей, для даної особи недоступних. Росіянин потопає в безвідповідальному колективізмі.

Проаналізувавши релігійну проповідь Толстого, Бердяєв прийшов до висновку, що Толстой був злим генієм Росії, спокусником її. В ньому відбулася фатальна зустріч російського моралізму з російським нігілізмом і оправдано цей нігілізм, який спокусив багатьох. Як протиотруту до спокусливої фальші толстовської моралі Бердяєв пропонує пророчі прозріння Д о с тоєвського. „Насильства і кровопролиття, пише Бердяєв, — устрашили б Толстого, він уявляв собі здійснення своїх ідей іншими шляхами, алеж і Руссо устрашили б діяння Робесп'єра і революційний терор".

Як довідуємося з нелеґально видаваної в СССР „Хроніки поточних подій" та інших публікацій, Бердяєв користується серед опозиційної російської інтеліґенції щораз більшою популярністю. І, не зважаючи на його нещадно - гостру оцінку російського народу, якого так високо підносять тепер совєтські вожді, твори Бердяєва, передавані із Заходу, передруковують і поширюють. Підсовєтський інтелігент-росіянин хоче поглянути на себе в дзеркало.

КОРОТКІ ВІСТКИ

В ІЗРАЇЛІ ВІДЗНАЧАЛИ 25-тиріччя резолюції Об'єднаних Націй, яка закликала до поділу тодішньої британської Палестини на жидівську й арабську частини. Прем'єр Голда Меір вислала телеграму колишньому президентові Гаррі Трумaнові, який 25 років палко підтримував ту резолюцію, яка леґалізувала самостійну ізраїльську державу.

ІТАЛІЇ ПОГРОЖУЄ генеральний страйк. 6-тигодинна конференція прем'єра Джуліо Андреотті з лідерами італійських робітничих спілок, не довела до згоди. Зокрема пілоти й інші службовики італійської летунської компанії „Альиталія" рішили припинити лети на 5 днів.

В ЕРЛЯНҐЕНІ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ОДИН АРАБ РОЗГЛЯДАВ поштову посилку з Ливану: вона вибухла йому в руках і важко поранила. Поліція припускає, що ранений, 31-річний студент медицини Аднан Хаммад, був одним із лідерів підпільної організації арабських екстремістів в Західній Німеччині. Німецькі власті вели слідство, щоб видалити його з Німеччини.

„КИТАЙСЬКЕ МІСТО" НА ДОЛИНІ НЮ ЙОРКУ раніше вважалося дуже спокійним і безпечним, але тепер і там є дедалі, то більше грабунків та інших злочинів. Три молоді озброєні китайці зайшли о 10-й вечора до Клюбу ветеранів, забрали в присутніх 3 000 долярів, зламали касу й забрали з неї 7 000 долярів і, погрожуючи зброєю, подалися геть.

СОВЄТСЬКИЙ МАРШАЛ АНДРЕЙ ГРЕЧКО ЗАКІНЧИВ у Парижі 5-тиденні відвідини і вернувся до Москви. У Парижі намагався прихилити французьких державних мужів і військовиків до совєтського пляну „пакту безпеки" для Европи без потреби, щоб Совєти відкликали з Середущої Европи свої війська.

У СТОЛИЦІ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ СЕУЛІ СТАЛАСЯ катастрофа пожежі: після закінчення післяобідньої театральної вистави вибухла в театрі, що вміщав понад 3.000 осіб, пожежа, в якій згинуло 50 осіб і близько 100 дальших були поранені. Арештували за недбальство двох електротехніків.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР В ОН СЕР КОЛЛІН КРОВ ЗАПРОПОНУВАВ на Генеральній Асамблії Об'єднаних Націй відновлення переговорів про відкриття Суезького каналу, як першої стадії для ізральсько - арабського замирення. В цій справі ЗСА посередничили, але та спроба не вдалася і справа затихла.

ПІВДЕННО - В'ЄТНАМСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ЗГИНУВ в летунській катастрофі у В'єтнамі, разом із 6-ма іншими в'єтнамськими старшинами та двома американцями. Катастрофа сталася під час приземлювання на одній військовій базі і не була спричинена ворожою дією. Загалом летіло в літаку 22 особи. Більшість оцілілих були ранені.

Мортон хоче полагодити затяжний „особистий і адміністраційний конфлікт" у тому бюрі.

ЗА ДАНИМИ КРАЙОВОЇ АСОЦІЯЦІЇ для боротьби проти туберкульози й хвороб дихальних органів, дедалі то збільшується кількість американок, які курять цигарки. У 1955 році тільки 28,4 відсотка жінок курили цигарки, і відсоток курців-мужчин становив 59,9, а в 1970 р. жінок-курців уже було 31 відс. і тепер їх ще більше.

ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ МАРКСИСТ д-р Алленде прибув у неділю 3 грудня до Ню Йорку, де виступатиме в ОН, а потім відлетить до Москви і в поворотній дорозі відвідає комуністичного диктатора Кастра на Кубі. Двотижневе перебування президента - марксиста поза Чіле мало б показати світові, ніби в тій країні все гаразд.

Ювілейні святкування УКЦеркви в Клівленді

Клівленд, Огайо. — У неділю 29-го жовтня ц.-р. відбулись тут, урочисті святкування Помісности Української Католицької Церкви та 80-их Роковин народження Її Голови, Верховного Архиєпископа Блаженнішого Йосифа VII, що їх підготовив громадський Окружний Діловий Комітет під головуванням д-ра Тараса Антоновича, при співучасті парафії УКЦеркви метрополітально г о Клівленду.

Святкування розпочались торжественними Святими Літургіями, що були відслужені в українських церквах Клівленду й Парми в намірені УКЦеркви, її Голови та Українського Народу.

Того ж дня о год. 5-ій по полудні, в концертовій залі Середньої Школи міста Парми, розпочалась під кличем „Єдність Церкви і Народу — Помісність — Патріярхат" Святочна Академія - Концерт молитвою „Отче наш" Е. О. Садовського, що її відсіпвав український хор „Дніпро" під його диригентурою.

Голова Ділового Комітету д-р Тарас Антонович привітав виконавців і учасників цієї багатолюдної імпрези, з жалем відзначаючи факт, що головний промовець, Владика - Ісповідник Василь Величковський, із незалежних від нього причин, не міг прибути. Голова Комітету повідомив також, що оперовий співак Андрій Добрянський в останній хвилині відкликав свій приїзд з огляду на перестуду. Вияснивши ці зміни в програмі, д-р Антонович підкреслив основну м е т у святкувань, що нею є популяризація ідеї помісности УКЦеркви і змагу за її остаточне завершення в Києво - Галицькому Патріярхаті, та вшанування її Голови — Великого Будівничого і символа нашої релігійної та національної єдности — їх Блаженства Кир Йосифа Сліпого у 80-літній Ювілей Його народження.

У святочній промові, що її виголосив парох церкви св. Йосафата в Пармі о. Ярослав Сірко, насвітлено життьовий шлях Великого Ювілята, що простелився від рідного села Заздрість у Західній Україні, почерез княжий Львів та університети в Риму й Інсбруку, знову через Львів, а там крізь московські в'язниці й концлагери, аж під полярним колом, щоб звідтіль прийти на Захід до свого народу в розсіянні та стати втіленням ідеї великих своїх попередників, що століттями мріяли думи про помісність і патріярхат.

Письменниця Леся Лисак з Боффало виступила з рецитацією поеми Романа Завадовича „Владика Нескорених", хор „Дніпро" під орудою Е. О. Садовського відспівав Бортнянського „Сей День" та „Алегро" із „Концерту ч. 15", як також „Кант про Почаївську Божу Матір" в обробці М. Леонтовича.

Другу частину програми започатковано д е д и кацією, що її виголосив голова Ділового Комітету в присвяті „Тому, хто невтомно прямуючи „через труди до зір", кинув — у сучасну важку добу історії — нашому народові промінь світла волі і, не знаючи „годі, коли про правду й справедливість ходить відкрив — за словами Івана Франка — „правду й щирість, як новість", вознісши могутню пісню про біль Церкви і кривду народу нашого перед цілий світ . . ."

Заступник голови Комітету д-р Ярослав Крив'як відчитав текст ґратуляційного привіту найдостойні ш о м у Ювілятові, що його прийняли присутні повстанням з місць, щирими й довготривалими оплесками та грімким многоліттям.

Мґр Олена Лучишин-Хміляк, у доповіді насвітли л а сучасні проблеми УКЦеркви та на тлі нашої бурхливої доби накреслила маєстатичну постать незламного Князя нашої Церкви, який ввійшов в історію нашого народу й в історію Вселенської Церкви, як героїчний борець за збереження Христової Правди на землі, а Українського Народу зокрема. Закликом до здисциплінованої єдности і дії у затяжному змагу за Богом дані нам права, закінчила прелеґентка доповідь, збираючи за неї довготривалі оплески публіки.

Наприкінці виступив хор „Дніпро" з оркестрою під диригуванням Е. О. Садовського, виконуючи уривок із опери М. Леонтовича „На русалчин Великдень", марш А. Гнатишина „Наш стяг" та молитву" з опери С. Г. Артимовського „Запорожець за Дунаєм" з солістами: Теодором Гайдуком, Романом Касарабою, Олегом Морозом, Юрієм Оришкевичем, Оксаною Рошецькою та Юрієм Полянським. Піснею Б. Вахнянина „Боже Великий, Творче Всесильний", що її співали з хором учасники святкувань, закінчено програму.

Концерт хору „Д н і п р о" вповні заслужив на довгодовготривалі аплявзи вдячної публіки. За вдале приготування сцени з портретом Ювілята, роком його народження та словами його гербу „Пер аспера ад астра", як також за дбайливе та естетичне графічне оформлення програмок, афішів і летючок слід висловити призвання Миколі Кавці.

Гарним доповненням програми була багата виставка цінних експонатів з життя і праці Ювілята, що її влаштував Степан Кікта.

Н. Н.

Українська преса і слухачі в Австралії були захоплені концертами Володимира Луцева

Канберра. — Українські лі в різних містах Австралії були ущерть заповнені, а слухачі — від усього серця задоволені і вдячні українському солістові-бандуристові Володимирові Луціву за низку концертів, які він дав у листопаді ц. р. в Австралії. Після гомінких успішних концертових виступів соліста Михайла Мінського з Німеччини, українці в Австралії так же сердечно привітали іншого мистця співу і чудової гри на бандурі, який прилетів до них із Англії. Володимир Луців у деяких містах виступав з місцевими видатними співаками, виконуючи дуети й тим урізноманітнюючи програму, в Мельборні, напр., крім співачки Галини Корінь, виступала ще й сумівська танцювальна група „Верховина".

Газета „Церква і Життя" з 26 листопада писала про концерт у столиці Канберрі, де співака представив публіці культурно - освітній референт Союзу Українських Організацій Австралії М. Глуховера: „Кожна пісня Володимира Луціва була виконана оригінально й переконливо. Голос на всіх реґістрах рівний, чистий, як сльоза, та повний металю давінкого. Без помилки можна сказати, що Володимир Луців — це віртуоз бандури та голосу". Також „Виступи В. Луціва роблять велику позитивну роботу серед української діяспори, підносячи її на дусі, цементуючи її; він вливає в серце надію на невмирущість нашої нації, підбадьорює своїми виступами, додає сили працювати для добра громад". Про концерт у Мельборні: „Між публікою, маестро Луцівим і ін. виконавцями програми витворилася така приємна атмосфера, що важко було покидати залю". Після концерту в Аделаїді 10. 29. 1972 року: „Кожна пісня викликала бурю оплесків, бо В. Луців своїм виконанням промовив до душі кожного слухача. Ми в Австралії ніколи не чули тенора такого поземy при супроводі бандури". Газета „Вільна Думка" з 3-го грудня писала про мельборнський виступ: „По закінченні концерту співака довго ще викликали на „біс" і він проспівав ще кілька пісень на радість слухачів". Співака вже запрошено прибути з концертами до Австралії в 1973-му році. Володимир Луців відлетів 26 листопада до Англії. (л.л.)

АЛЬМАНАХ - АДРЕСАР У ПАРИЖІ

Париж. — Тижнева газета „Українське Слово" в Парижі з 25 листопада повідомила про збір адрес українців у вільному світі для складення Альманаху-Адресаря. У щорічно видаваному „Альманасі" певна частина місця буде відведена під такий адресар. У повідомленні сказано: „Ми міститимемо безкоштовно адреси професіоналістів чи підприємців лише в заміну за викуп одного примірника „Альманаху": 20 франків, 5 долярів за океаном". Альманах-Адресар має появитися на ринку весною 1973 року.

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ" У ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — Український Оперний Ансамбль з Ню Йорку покаже оперу Семена Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм" у Пассейку, в домі Української Централі при 240 Гоп евню, у неділю 10 грудня, о 5:30 вечора. Диригуватиме проф. Олег Стратичук, режисер С. Федорович, танки — О. Генза, концертмайстри В. Босий і Т. Левицький; в ролях виступлять: Галина Андреадіс, Марта Кокольська, Л. Рейнарович, Т. Федорович, В. Карпинич, Б. Чаплинський, О. Головацький, також хор Оперного Ансамблю.

ЦЕРКВА СВ. ВАРВАРИ У ВІДНІ

Відень. – Австрійська державна телевізія ОРФ вдруге показала кіно-фільм із серії „Фенстерґукер", в якому частину місця присвячено українській католицькій церкві св. Варвари у Відні. Крім самої церкви та її внутрішнього обладнання, було показано частину св. Літургії. Кадри із зображенням церкви св. Варвари відповідно пояснив диктор, згадуючи українців, крім того, вони звуково оздоблені записом хору при церкві св. Варвари, під диригуванням композитора Андрія Гнатишина.

ДЕКЛЯРАЦІЯ ЗП УГВР З ПРИВОДУ 50-РІЧЧЯ СССР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

жорстоко наживається на праці мільйонів робітників, селян і трудової інтелігенції. Протилежна думка заборонена також в самій партії. Тих, хто в СССР не погоджується з панівною олігархією, запроторюють у в'язниці, табори примусової праці або психіятричні лікарні.

П'ятдесяті роковини утворення СССР є роковинами зради провідних ідеалів національної, політичної і соціяльної свободи, за які в роках революції боролися народи царської імперії. Природним порядком проти цього історичного обману піднімається і росте спротив усіх народів СССР.

Геройський спротив політиці русифікації і перемішування кадрів ставлять балтійські народи. Самоспалення трьох литовських патріотів і масові демонстрації в Литві в останніх місяцях в обороні самостійности литовського народу розкривають тільки краєчок правди про нагромаджені почування поневолених народів Прибалтики. За право поселитися в країні їхніх батьків і за свободу рідної культури, традиції, релігії, мови борються совєтські жиди. Безперервно триває боротьба кримських татар, що вимагають повернення на Крим. Сильну біологічну динаміку і національну ідентичність виявляють такі народи як узбеки, казахи, туркмени, киргизи, чеченці, інгуші, калмики. Національна гордість, патріотизм і боротьба за власні права завжди характеризували грузинів та інші народи Закавказзя. Боротьбу проти комуністичної диктатури ведуть також кращі діячі російської культури, що прагнуть свободи творчости, ґарантії громадянських свобід.

На передовому фронті боротьби за національне і соціяльне визволення стоїть український народ. Він не припинив її після упадку Української Народної Республіки. Під час другої світової війни він виступив як самостійна політична сила, завдяки організованій боротьбі Організації Українських Націоналістів і Української Повстанської Армії. В останньому десятирічч і український народ створив нові форми боротьби за права української мови, за вільний розвиток української культури, літератури, за збереження української історичної традиції і за його право бути господарем своєї землі. Ці нові форми самооборони українського народу є наскрізь леґальні, конституційні, але тим не менше носіїв цієї боротьби засуджують на важкі кари позбавлення волі, їхніх родичів викидають з праці і квартир, цькують як „буржуазних націоналістів". В час, коли у всьому Совєтському Союзі проходять святкування 50-річчя СССР, як ніби свобідної формації вільних народів, носії ідеї свободи тих народів знаходяться за ґратами і колючими дротами, а на широких просторах імперії всевладно панує вояовничий російський великодержавний шовінізм.

Вихолощена з будь-яких притягаючих ідей, докраю збюрократизована і внутрі здеморалізована система комуністичної диктатури над народами СССР втримується при владі головно засобами фізичної сили, партійної, військової і поліційної бюрократії. Вона є страшним гальмом на шляху духового, культурного, національного, політичного, соціяльного й економічного розвитку народів, над якими панує. Ніякими природними інтересами тих народів існування такого СССР оправдати не можна. Встановлена там система не потрібна російському народові. Вона, подібно як і царат, не тільки гальмує розвиток його духової і матеріяльної культури, але також затруює його духовість бацилями шовінізму і расизму та ставить його в ролю поневолювача десятків народів.

Ще більш шкідливим є існування СССР для його неросійських народів. Панівна в ньому система загрожує їхній біологічній і духовній субстанції, знищує їхню національно-культурну ідентичність. СССР — як колоніяльна імперія і держава, що придушує невід'ємні права громадян і народів, є анахронізмом нашої доби. Це давно усвідомили поневолені Москвою народи. Їхня боротьба проти тиранії, яка придушує їхні національні, політичні і соціяльні свободи, голосніша за всі офіційні святкування 50-річчя СССР. Вона віщує завтрішній день народів сучасної рабовласницької імперії.

ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ГОЛОВНОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ РАДИ

ТАРЗАН, Ч. 6552. Змова проти бандитів мала повний успіх

Пачкарі зброєю, які отаборились недалеко стежки до урурців, дістали наказ відшукати і вбити Тарзана, але раптом у хвилині неуваги впали в пастку, яку зручно наставили на них переодягнений вождь Улі з носильниками у ловецькій валці.

Знаменито, Улі! Дуже дякую вам, дженки!

Вітай, Тарзане! Коли ти є приятелем вождя Улі, то ти наш приятель!